

PREPORUKA VIJEĆA**od 8. srpnja 2014.****o Nacionalnom programu reformi Ujedinjene Kraljevine za 2014. i dostavljanje mišljenja Vijeća o programu konvergencije Ujedinjene Kraljevine za 2014.**

(2014/C 247/26)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ⁽²⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Europsko vijeće se 26. ožujka 2010. složilo s prijedlogom Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta Europa 2020., koja se temelji na pojačanoj koordinaciji ekonomskih politika te je usmjerena na ključna područja u kojima je potrebno poduzeti mjere radi jačanja potencijala Europe u području održivog razvoja i konkurentnosti.
- (2) Vijeće je 13. srpnja 2010. na temelju prijedloga Komisije donijelo Preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije (2010. – 2014.), a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica ⁽³⁾, koje zajedno čine „integrirane smjernice”. Države članice pozvane su da integrirane smjernice uzmu u obzir u nacionalnim ekonomskim politikama i politikama zapošljavanja.
- (3) Predsjednici država ili vlada donijeli su 29. lipnja 2012. odluku o Paktu za rast i zapošljavanje, uspostavivši usklađen okvir za djelovanje na nacionalnoj razini te na razini EU-a i europodručja koristeći se svim mogućim sredstvima, instrumentima i politikama. Odlučili su da je potrebno poduzeti mjere na razini država članica, a posebice su izrazili potpunu predanost ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020. i provedbi preporuka za pojedine zemlje.
- (4) Vijeće je 9. srpnja 2013. donijelo Preporuku ⁽⁴⁾ o nacionalnom programu reformi Ujedinjene Kraljevine za 2013. i dostavilo mišljenje o ažuriranom programu konvergencije Ujedinjene Kraljevine za razdoblje 2012. – 2013. do 2017. – 2018.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

⁽³⁾ Zadržana za 2014. Odlukom Vijeća 2014/322/EU od 6. svibnja 2014. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 165, 4.6.2014., str. 49.).

⁽⁴⁾ SL C 217, 30.7.2013., str. 93.

- (5) Komisija je 13. studenoga 2013. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra za koordinaciju ekonomske politike za 2014. Komisija je također 13. studenoga 2013., na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011, usvojila Izješće o mehanizmu upozoravanja u kojem je Ujedinjena Kraljevina prepoznata kao jedna od država članica za koju je potrebno izvršiti detaljno preispitivanje.
- (6) Europsko vijeće podržalo je 20. prosinca 2013. prioritete za osiguranje financijske stabilnosti, fiskalne konsolidacije i mjera za poticanje rasta. Pritom je istaknulo potrebu za diferenciranom fiskalnom konsolidacijom kojom se potiče rast, ponovnom uspostavom uobičajenih uvjeta kreditiranja gospodarstva, promicanjem rasta i konkurentnosti, rješavanjem problema nezaposlenosti i socijalnih posljedica krize te modernizacijom javne uprave.
- (7) Na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Komisija je 5. ožujka 2014. objavila rezultate detaljnog preispitivanja za Ujedinjenu Kraljevinu. Na temelju analize Komisije moguće je zaključiti da se Ujedinjena Kraljevina i dalje suočava s makroekonomskim neravnotežama, što zahtijeva praćenje i političko djelovanje. Osobito kretanja u područjima zaduženosti kućanstava, povezana s visokim hipotekarnim dugom i strukturnim značajkama tržišta nekretnina, kao i nepovoljna kretanja u pogledu udjela na izvoznom tržištu, i dalje zahtijevaju pozornost. Rizici u sektoru nekretnina odnose se na stalni strukturni nedostatak ponude nekretnina i na bitna ograničenja ponude, osobito u Londonu, dok relativno spor odgovor ponude na sve veću potražnju dovodi do porasta cijena nekretnina, osobito u Londonu i u jugoistočnom području, i do sve veće hipotekarne zaduženosti kupaca. Iako nije vjerojatno da će sve manji udjel na izvoznom tržištu predstavljati kratkoročne rizike, u kombinaciji s deficitom tekućeg računa ipak upućuje na strukturne izazove. Oni su povezani s nedostatkom vještina i infrastruktura. Što se tiče javnih financija, predviđa se da Ujedinjena Kraljevina neće ispuniti rok za ispravljanje prekomjernog deficita što ga je utvrdilo Vijeće i prosječni godišnji fiskalni napor manji je od onoga utvrđenog u preporuci.
- (8) Ujedinjena Kraljevina podnijela je 30. travnja 2014. svoj nacionalni program reformi za 2014. i svoj program konvergencije za 2014. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.
- (9) U skladu sa stavkom 4. Protokola (br. 15) o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, na Ujedinjenu Kraljevinu ne primjenjuje se obveza izbjegavanja prekomjernih deficita opće države iz članka 126. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U stavku 5. Protokola predviđa se da Ujedinjena Kraljevina treba nastojati izbjeći prekomjerman državni deficit. U skladu s člankom 104. stavkom 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice Vijeće je 8. srpnja 2008. utvrdilo da Ujedinjena Kraljevina bilježi prekomjerman deficit.
- (10) Cilj je proračunske strategije utvrđene u programu konvergencije za 2014. uravnotežiti ciklički prilagođen sadašnji proračun do kraja petogodišnjeg razdoblja koje završava 2018./2019. U program konvergencije nije uključen srednjoročni cilj kako je predviđeno u Paktu o stabilnosti i rastu. Deficit opće države procjenjuje se na 5,0 % BDP-a u 2014./2015., s obzirom na to da je opao nakon što je dosegao vrhunac od 11,4 % BDP-a u 2009./2010. To nije u skladu s rokom za smanjenje prekomjernog deficita koji je utvrdilo Vijeće. Prema programu konvergencije, prekomjerni deficit bit će smanjen na 2,4 % BDP-a u 2016./2017., odnosno dvije godine nakon roka koji je odredilo Vijeće. U programu konvergencije predviđa se poboljšanje (ponovno izračunanog) strukturnog deficita opće države za 0,3 postotna boda koji će dosegnuti 4,4 % BDP-a 2014./2015. Proračunski planovi nisu dovoljni za postizanje godišnjeg prosječnog fiskalnog napora preporučenog za smanjenje prekomjernog deficita. Stoga se u programu konvergencije predviđa godišnje poboljšanje (ponovno izračunanog) strukturnog salda za 0,8 postotnih bodova u 2015./2016. i 1,3 postotna boda u 2016./2017. Općenito gledajući, program je samo djelomično u skladu sa zahtjevima Pakta o stabilnosti i rastu.
- (11) Konsolidacija je dosad bila uglavnom provođena rezanjem troškova, te bi se stoga moglo uzeti u obzir moguće povećanje prihoda proširenjem porezne osnovice. Ujedinjena Kraljevina ima visoku razinu izgubljenih poreznih prihoda, osobito u pogledu neizravnog oporezivanja. Prema programu konvergencije, predviđa se da će udio duga u BDP-u porasti na 93,1 % u 2015./2016., a zatim ponovno opasti na 86,6 % u 2018./2019. Makroekonomski scenarij Ujedinjene Kraljevine na kojem se temelje proračunska

predviđanja u programu jest vjerodostojan. Proračunska predviđanja mogla bi biti ugrožena rastom nižim od očekivanoga zbog ograničenih plaća kojima se smanjuje privatna potrošnja te zbog nesigurnosti kojom se sprečavaju ulaganja. Unatoč tome predviđanja su u skladu s proljetnom prognozom Komisijinih službi za 2014. u kojoj se također predviđa da prekomjerni deficit neće biti smanjen do roka koji je odredilo Vijeće. Nadalje, na temelju Komisijine prognoze (ispravljena) promjena strukturnog salda u razdoblju 2010. – 2014. manja je za prosječnih 0,6 % BDP-a godišnje u odnosu prema preporuci, a predviđa se da će ostati manja i u 2015. Na temelju ocjene programa konvergencije i Komisijine prognoze te u skladu s Uredbom (EZ) br. 1466/97 Vijeće smatra da su potrebne dodatne mjere kako bi se osigurala usklađenost s preporukama u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita.

- (12) Ujedinjena Kraljevina poduzela je mjere povezane s ponudom i potražnjom u području stanovanja. Iako je porasla, ponuda novih nekretnina i dalje je niska te znatno zaostaje u ispunjavanju potražnje. Zbog prethodno navedenoga i uz niske kamatne stope te lakše uvjete za hipotekarno zaduživanje (poput viših višekratnika omjera kredita i dohotka), povećavaju se cijene nekretnina u određenim dijelovima Ujedinjene Kraljevine, a osobito u Londonu. Manjak ponude duže je vrijeme strukturna pojava, a vjerojatno će se takvo kretanje nastaviti i srednjoročno gledano. Potrebno je djelovati kako bi se i dalje poticala ponuda nekretnina, i to stvaranjem odgovarajućih poticaja za povećanje ponude na lokalnoj razini. Nadležna tijela i dalje bi trebala pratiti cijene nekretnina i hipotekarnu zaduženost te biti spremna poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući prilagodbu programa Help to Buy 2 (kreditna jamstva) ako je to potrebno. Odbor za financijsku politiku trebao bi povećati transparentnost upotrebe i učinka makrobonitetnog reguliranja sektora nekretnina kojim bi se mogli riješiti prekomjerni rast cijena nekretnina i povećanja hipotekarne zaduženosti. Potrebno je razmotriti i reforme oporezivanja zemljišta i nekretnina radi ublažavanja pomećaja na tržištu nekretnina.
- (13) Ujedinjena Kraljevina nastoji dalje rješavati izazove nezaposlenosti i podzaposlenosti kao i posebnih pitanja povezanih s nezaposlenošću mladih. Postoje bitni izazovi u pogledu podučavanja mladih vještinama potrebnih na tržištu rada i osiguravanja radnog iskustva, te povećanja ponude pripravništva. Time se objašnjava zašto je korištenje subvencija za plaće u ugovorima o radu za mlade i dalje niže od predviđenoga. Neusklađenost vještina nepovoljno utječe na tržište rada, stoga nadležna tijela ponovnim osposobljavanjem radne snage pokušavaju riješiti nezaposlenost i manjak visokokvalitetnih strukovnih i tehničkih vještina. Potrebni su dodatni naponi, uz one dosad uložene u poboljšanje kvalitete programa pripravništva. Nadalje, kvalifikacijski sustav i dalje je složen te je potrebno njegovo pojednostavnjenje radi lakšeg univerzalnog priznavanja i više razine angažmana poslodavaca.
- (14) Nadležna tijela rješavaju problem slabih poticaja za rad, osobito za primatelje socijalnih naknada, uvođenjem univerzalnog kredita (Universal Credit) kojim će se pojedincima omogućiti zadržavanje većeg udjela dohotka od socijalnih naknada dok postupno prelaze u radni odnos. Iako bi univerzalni kredit mogao povoljno utjecati na zaposlenost, mnogo će ovisiti o učinkovitoj provedbi i usluzi podrške, uključujući povezanost s ostalim naknadama. Usmjerenost na povratak u radni odnos odražava se i u ograničenju godišnje prilagodbe brojnih naknada za radno sposobno stanovništvo i poreznih olakšica na 1 % godišnje do 2016.
- (15) Izazov sve veće zaposlenosti roditelja Ujedinjena Kraljevina i dalje rješava boljim pristupom visokokvalitetnoj i pristupačnoj skrbi za djecu. Nastavlja uvođenje programa kojima dječja skrb postaje pristupačnija roditeljima koji su zaposleni u punom ili nepunom radnom vremenu, s obzirom na različite visine dohotka. Troškovi dječje skrbi ipak su među najvišima u Uniji te i dalje predstavljaju problem osobito primateljima drugog dohotka u kućanstvu i samohranim roditeljima.
- (16) U pogledu pristupa financiranju, iako su se 2013. uvjeti na kreditnim tržištima poboljšali, kreditni rast i dalje je slab, a potrebno je i više vremena da uspjeh postojećih politika postane vidljiv. MSP-ovi se i dalje suočavaju s posebnim izazovima u pogledu pristupa kreditima. Dok se velika poduzeća mogu sama izravno financirati na veleprodajnim tržištima i iskoristiti ponudu dobro razvijenih financijskih

usluga Ujedinjene Kraljevine, MSP-ovi se uvelike oslanjaju na banke kao vanjske izvore financiranja. Ostvaren je dobar napredak u pogledu prošlogodišnje preporuke o tržišnom natjecanju u bankarskom sektoru otvaranjem novih banaka, takozvanih „banaka osporavača“ (jedan takav primjer je TSB koja ipak još nije potpuno neovisna).

- (17) Ujedinjena Kraljevina objavila je u prosincu 2013. ažurirani nacionalni infrastrukturni plan, odnosno dugoročni i strateški pristup planiranju, financiranju i izgradnji infrastrukture. U planu su utvrđeni projekti u pripremi za buduća kapitalna ulaganja za 2020. i nakon nje u iznosu od ukupno 375 milijardi GBP (oko 460 milijardi EUR). Velik udio ulaganja u pripremi (340 milijardi EUR, odnosno oko 420 milijardi EUR) odnosi se na ulaganja u energetski i prometni sektor. Predviđa se da će se oko tri četvrtine financijskih sredstava financirati iz privatnih izvora, a preostala četvrtina iz javnih izvora. Iako je plan prikladna inicijativa, i dalje postoji zabrinutost u pogledu financiranja iz privatnog sektora, regulatorne sigurnosti i pravodobnog izdavanja lokacijske dozvole. Potrebni su strogi mehanizmi kako bi se ublažili rizici financiranja i izvođenja te istodobno osigurala transparentnost planiranih i stvarnih izdataka za infrastrukturu.
- (18) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Ujedinjene Kraljevine. Donijela je procjenu nacionalnog programa reformi i programa konvergencije. U obzir je uzela njihov značaj za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Ujedinjenoj Kraljevini, ali i poštovanje pravila i smjernica EU-a zbog potrebe jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja Unijom pružanjem doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama. Njezine preporuke iz europskog semestra navedene su u preporukama 1. do 6. u nastavku.
- (19) S obzirom na tu procjenu Vijeće je analiziralo program konvergencije Ujedinjene Kraljevine, a njegovo je mišljenje⁽¹⁾ navedeno u preporuci 1. u nastavku.
- (20) S obzirom na detaljno preispitivanje Komisije i tu procjenu Vijeće je proučilo nacionalni program reformi i program konvergencije. Njegove preporuke na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 2., 3., 5. i 6. u nastavku.

OVIME PREPORUČUJE Ujedinjenoj Kraljevini da u razdoblju 2014. – 2015. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Ojačati proračunsku strategiju, nastojeći smanjiti prekomjerni deficit na održiv način u skladu s preporukom Vijeća na temelju postupka u slučaju prekomjernog deficita. Provoditi diferenciranu restriktivnu fiskalnu politiku koja potiče rast i utvrđuju se prioritete u kapitalnim rashodima. Podržati fiskalnu konsolidaciju, pri čemu je potrebno razmotriti mogućnost ubiranja prihoda proširenjem porezne osnove. Pokušati riješiti strukturna uska grla povezana s infrastrukturom, neusklađenošću vještina i pristupom financiranju za MSP-ove u cilju poticanja rasta izvoza robe i usluga.
2. Povećati transparentnost upotrebe i učinka makrobonitetne regulative koju je za sektor nekretnina donio Odbor za financijsku politiku središnje banke Bank of England. Upotrijebiti odgovarajuće mjere kako bi se odgovorilo na brz rast cijena nekretnina u područjima koja predstavljaju znatan udio u gospodarskom rastu Ujedinjene Kraljevine, osobito Londonu i ublažavati rizike povezane s hipotekarnom zaduženošću. Pratiti program Help to Buy 2 i prilagoditi ga ako se to bude smatralo potrebnim. Razmotriti reforme oporezivanja zemljišta i nekretnina, uključujući mjere za ponovno vrednovanje nekretnina radi ublažavanja poremećaja na tržištu nekretnina. Nastaviti ulagati napore u povećanje stambene ponude.
3. Dalje provoditi obvezu sklapanja ugovora o radu za mlade, osobito poboljšanjem vještina koje odgovaraju potrebama poslodavaca. Osigurati angažman poslodavca s naglaskom na rješavanje neusklađenosti vještina osiguranjem naprednijih vještina na višoj razini i daljnjom ponudom pripravništva. Smanjiti broj mladih s niskom razinom osnovnih vještina.

⁽¹⁾ U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

4. Nastaviti napore u cilju smanjenja siromaštva djece u kućanstvima s niskim dohotkom osiguranjem odgovarajućih naknada s pomoću univerzalnog kredita i drugih reformi socijalne skrbi, uz jasne poticaje za rad i usluge podrške. Poboľjšati raspoloživost pristupačne i kvalitetne dječje skrbi.
5. Nastaviti napore u cilju boljeg pristupa bankarskom i nebankarskom financiranju za MSP-ove. Osigurati učinkovito djelovanje poslovne banke Business Bank i podržati sve veći broj novih, konkurentnih banaka.
6. Pratiti razvoj nacionalnog infrastrukturnog plana povećanjem predvidljivosti postupaka planiranja i jasnim definiranjem obveza u pogledu financiranja. Osigurati transparentnost i odgovornost pružanjem dosljednih i pravodobnih informacija o provedbi plana.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. srpnja 2014.

Za Vijeće

Predsjednik

P. C. PADOAN
